

Zemgales un Augšzemes pilskalni kā novadu un zemju administratīvie un kultūrpolitiskie centri.

Arheologs, kultūrvēsturnieks **Juris Urtāns**

3.02.2022.

Projekts Nr. LLI-447 “Starptautiskā kultūras tūrisma maršruta “Baltu ceļš” atpazīstamības veicināšana” (“Izzini Baltus/Explore Balts”)

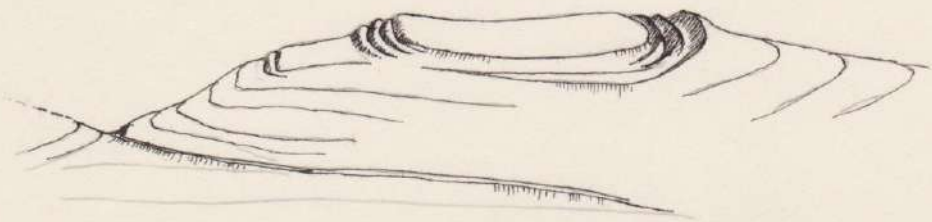

Arveds
Gusars
Pilskalns

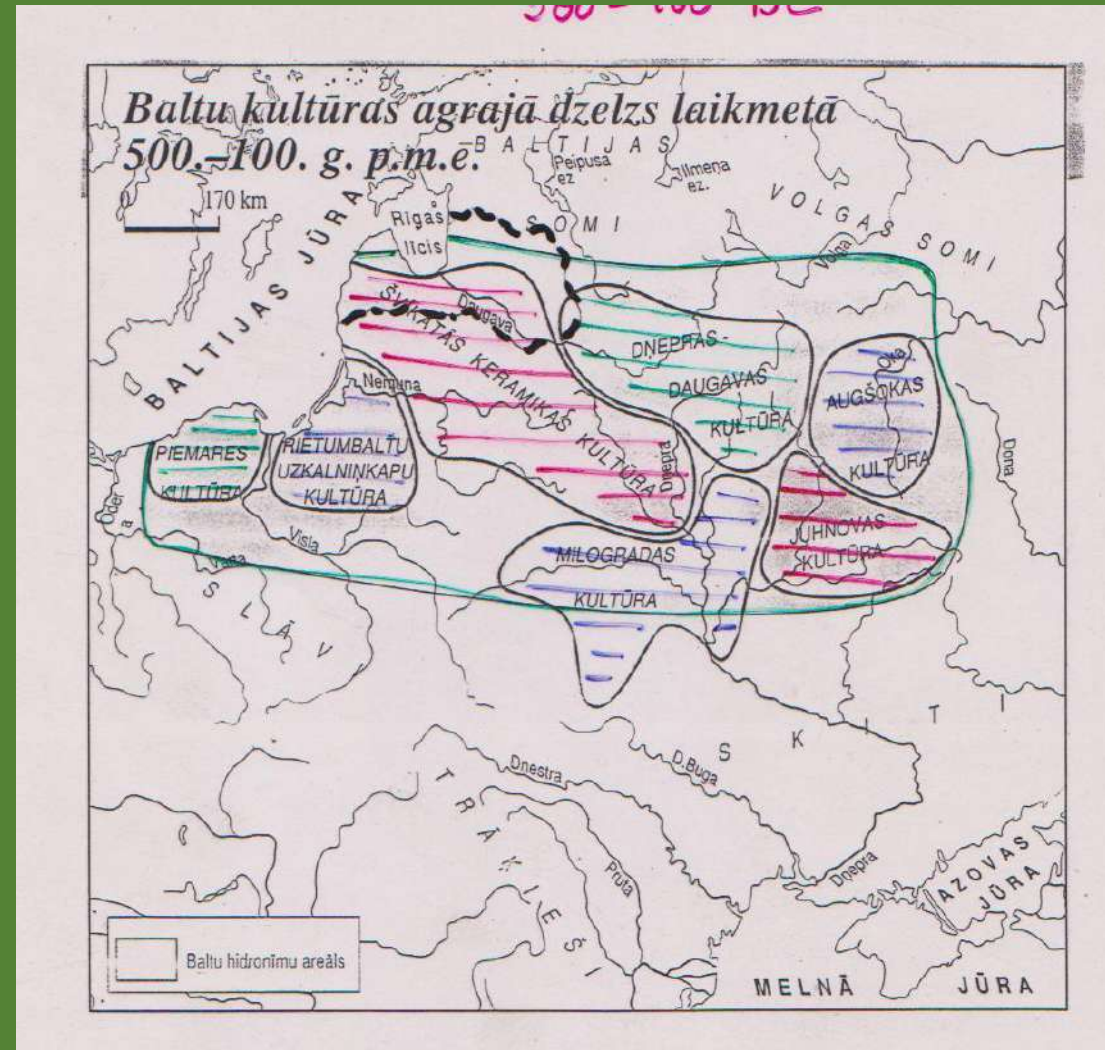

Rites Mārgas kalns

- pilskalna mākslīgi izlīdzinātā virsma - plakums
- īpaši stāvinātas vai terasētas nogāzes
- mākslīgi veidotu vaļņu un grāvju sistēma
- kultūrslānis ne vēlāks par vēlo dzelzs laikmetu (m.ē. 9.-12./13.gs.)

Švīkātās keramikas kultūra

Baltija 1.-4. gs.

Baltija 5.–10. gs.

0 50 km

Latvijas teritorija 12. gs. beigās

0 25 km

• pils   ○ • nozīmīgākie centri

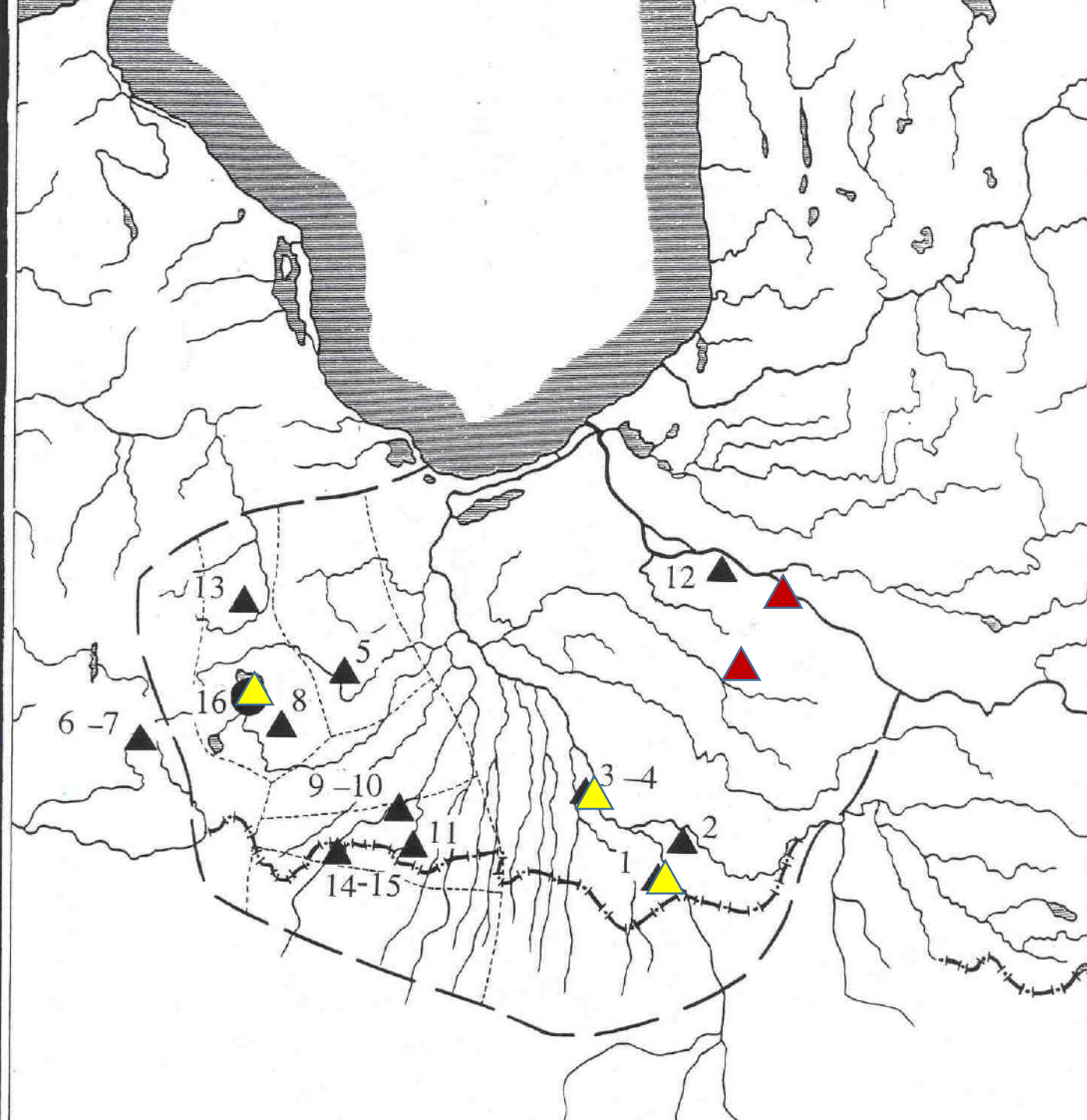
VANEMA zemes

Gardene pilsnovadi

(Ludza) pilsnovadi, kas neparādās 13. gs. dokumentos

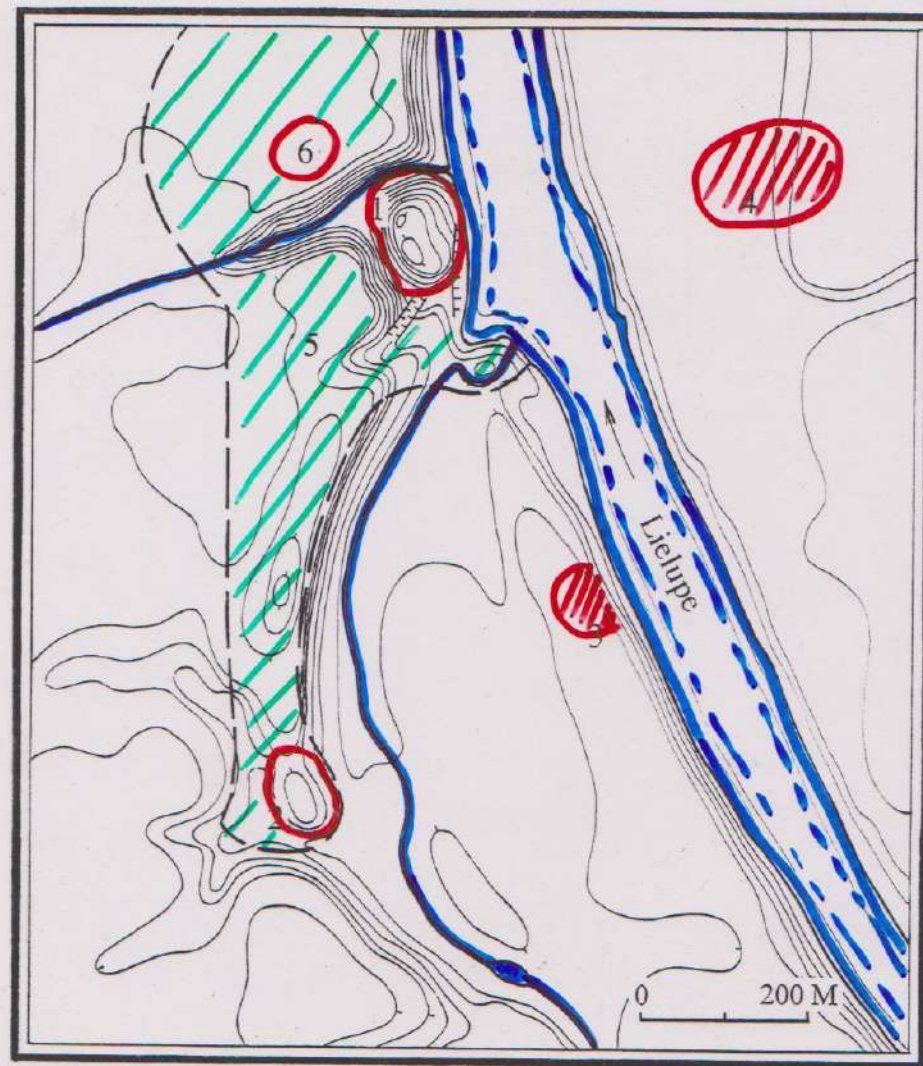

Mežotnes pilskalns

Upmales zemes centrs

- 1 - Mežotnes pilskalns; 2 - Vīna kalns; 3 - senkapi; 4 - senkapi; 5 - senpilsēta;
6 - svēto ozolu vieta

Tērvetes pilskalns

**Tērvetes arheoloģiskais
ansamblis**

**Vilces Augstais jeb
Sila kalns - pilskalns**

Augstais kalns

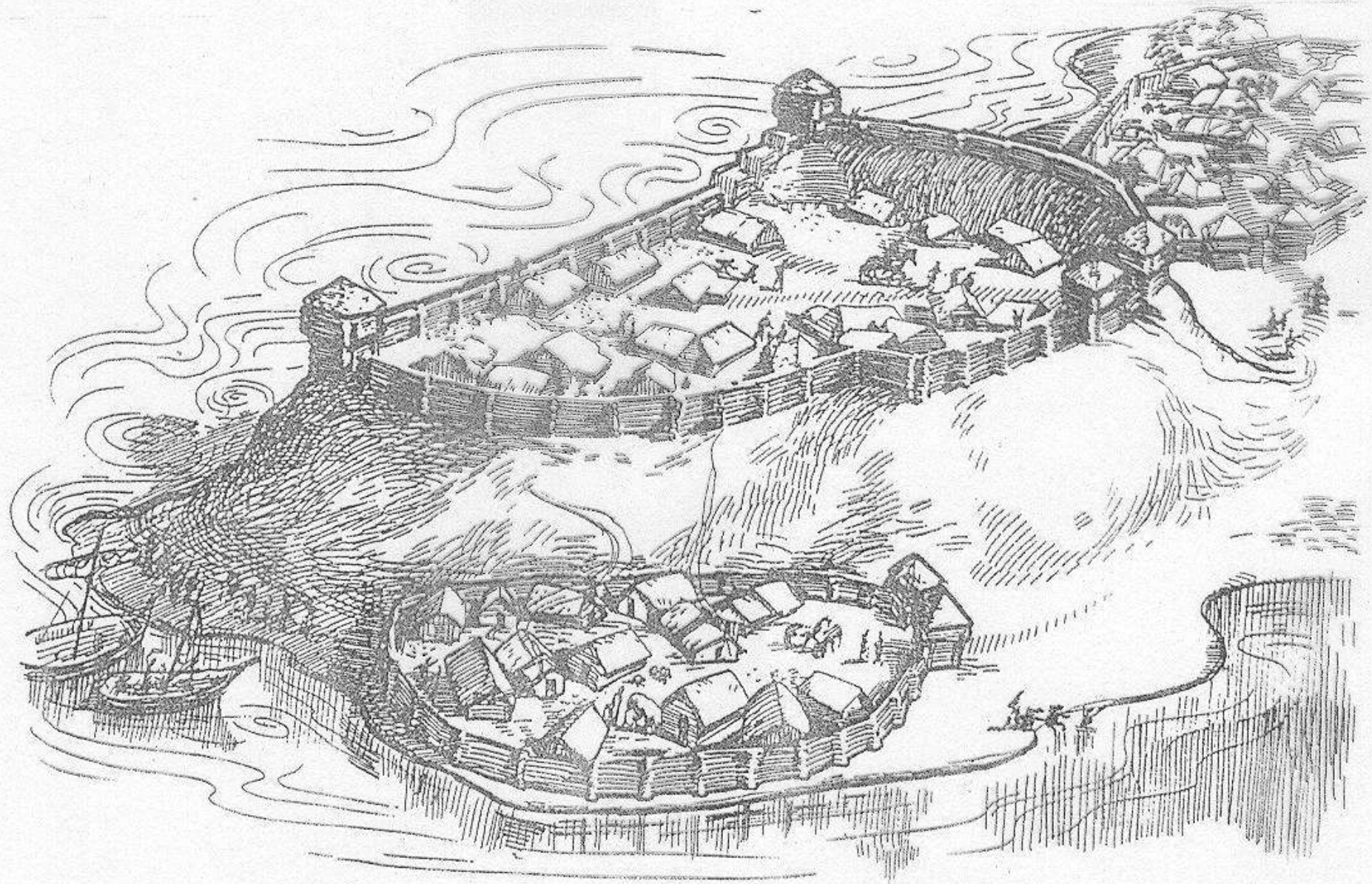
**Vītiņu Incēnu
pilskalns un Meža
kalns - pilskalns**

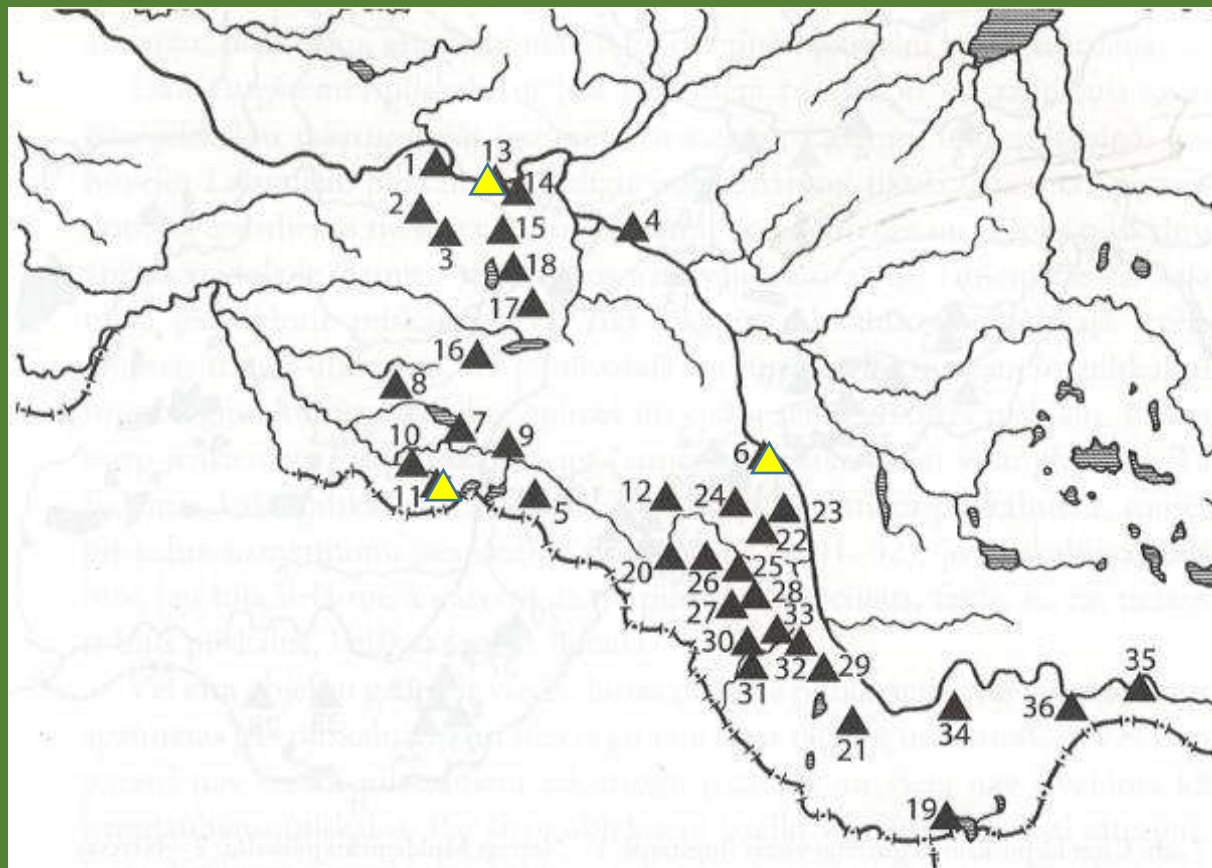
Incēnu pilskaļns

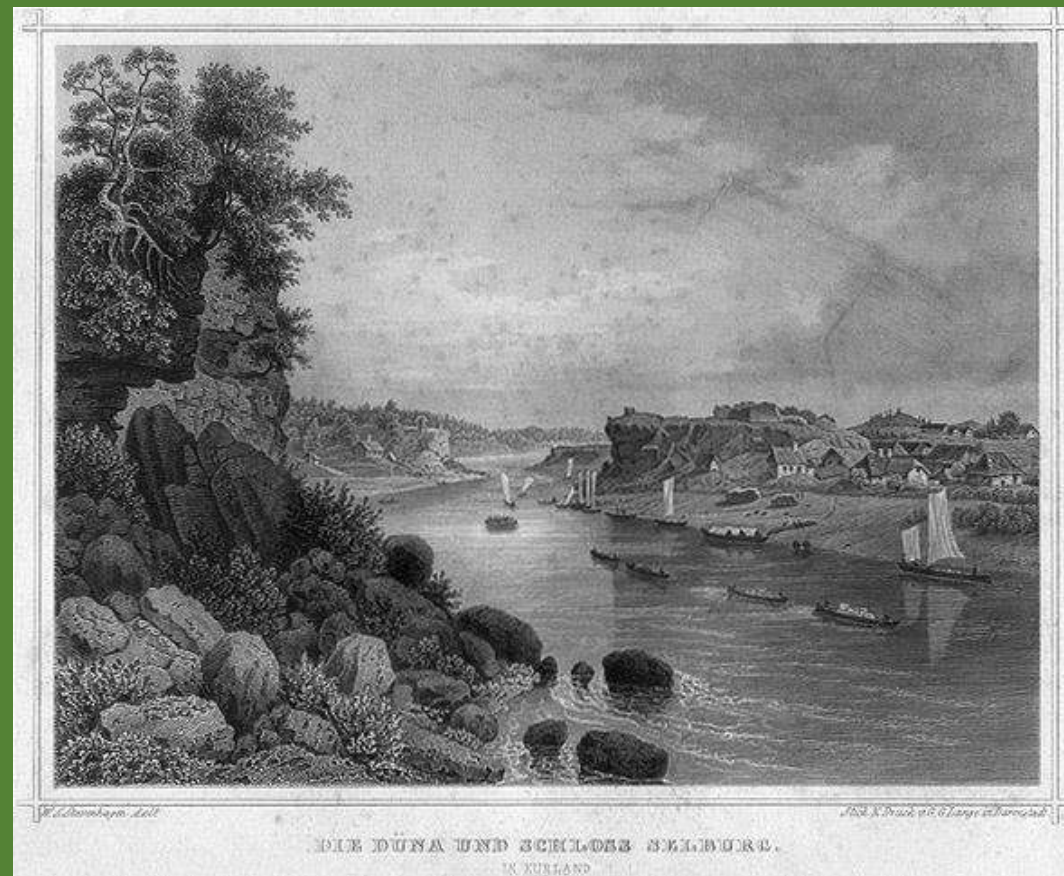

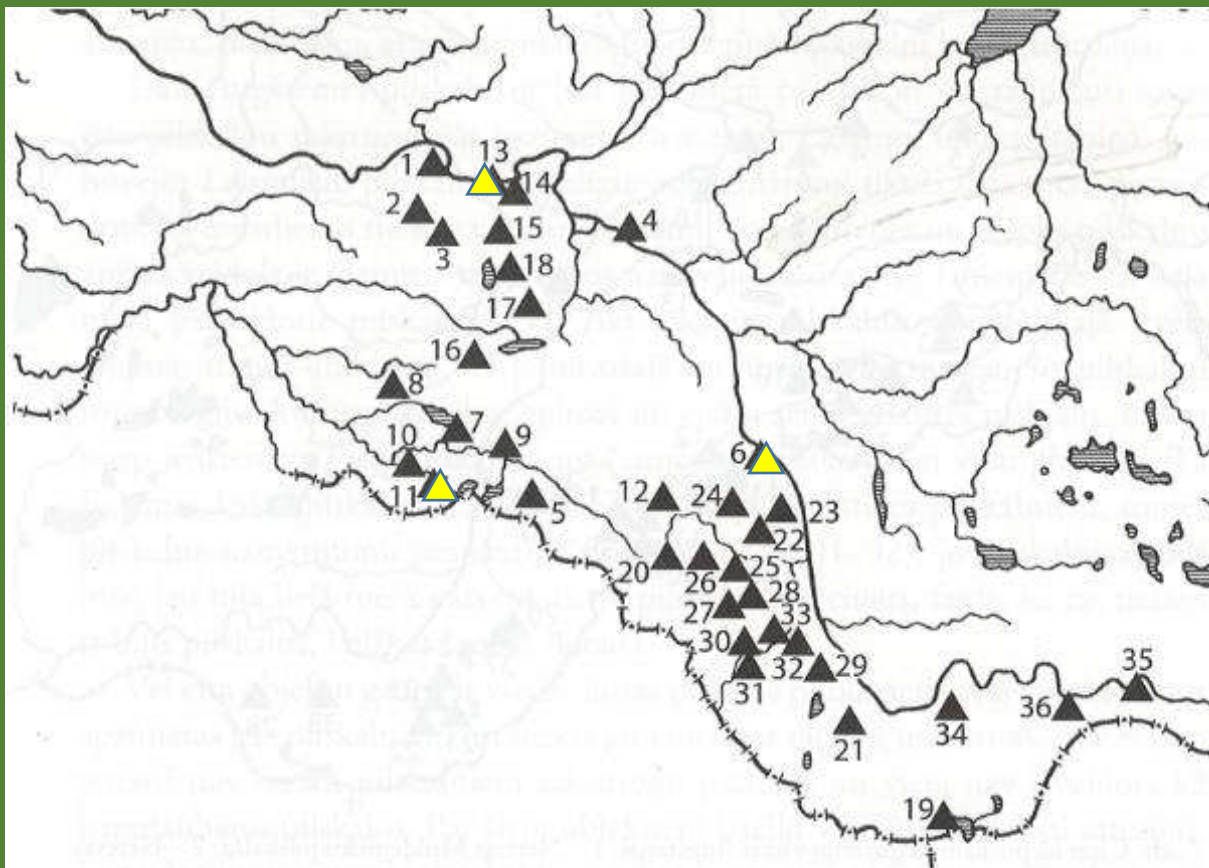
8. att. Augšzemes pilskalns. 1 – Seces Altenes pilskalns; 2 – Sunākstes Grūbeles kalns; 3 – Sunākstes Zilais kalns; 4 – Ābeļu Kaupres pilskalns; 5 – Aknīstes Susejas pilskalns; 6 – Dignājas pilskalns; 7 – Saukas pilskalns; 8 – Saukas Skosu pilskalns; 9 – Rītes Kņāvukalns; 10 – Rītes Margaskalns; 11 – Rītes Stupeļu kalns; 12 – Rubenes Kaldabruņas pilskalns; 13 – Sēlpils pilskalns; 14 – Sēlpils Babrānu pilskalns; 15 – Sēlpils Pormaļu Sudrabkalns; 16 – Viesītes Kūliņu pilskalns; 17 – Viesītes Sēpiņu pilskalns; 18 – Viesītes Maiziņu pilskalns; 19 – Demenes Robežnieku pilskalns; 20 – Eglaines Lašu pilskalns; 21 – Kalkūnes Baltkāju pilskalns; 22 – Pilskalnes Palazdiņu pilskalns; 23 – Pilskalnes Zamečkas pilskalns; 24 – Dvietes (Kalnišķu) pilskalns; 25 – Pilskalnes Lapsu kalns; 26 – Pilskalnes Rurānu Batarejas kalns; 27 – Pilskalnes Sidrabiņu pilskalns; 28 – Pilskalnes Melnaiskalns; 29 – Sventes Kaķiņu pilskalns; 30 – Sventes Arāju pilskalns; 31 – Sventes Āpšukalns; 32 – Sventes Sudmaļu pilskalns; 33 – Sventes Timšānu pilskalns; 34 – Tabores Lasiņu pilskalns; 35 – Kaplavas Aizvējiņu pilskalns; 36 – Kaplavas pilskalns.

Sēlpils pilskalns

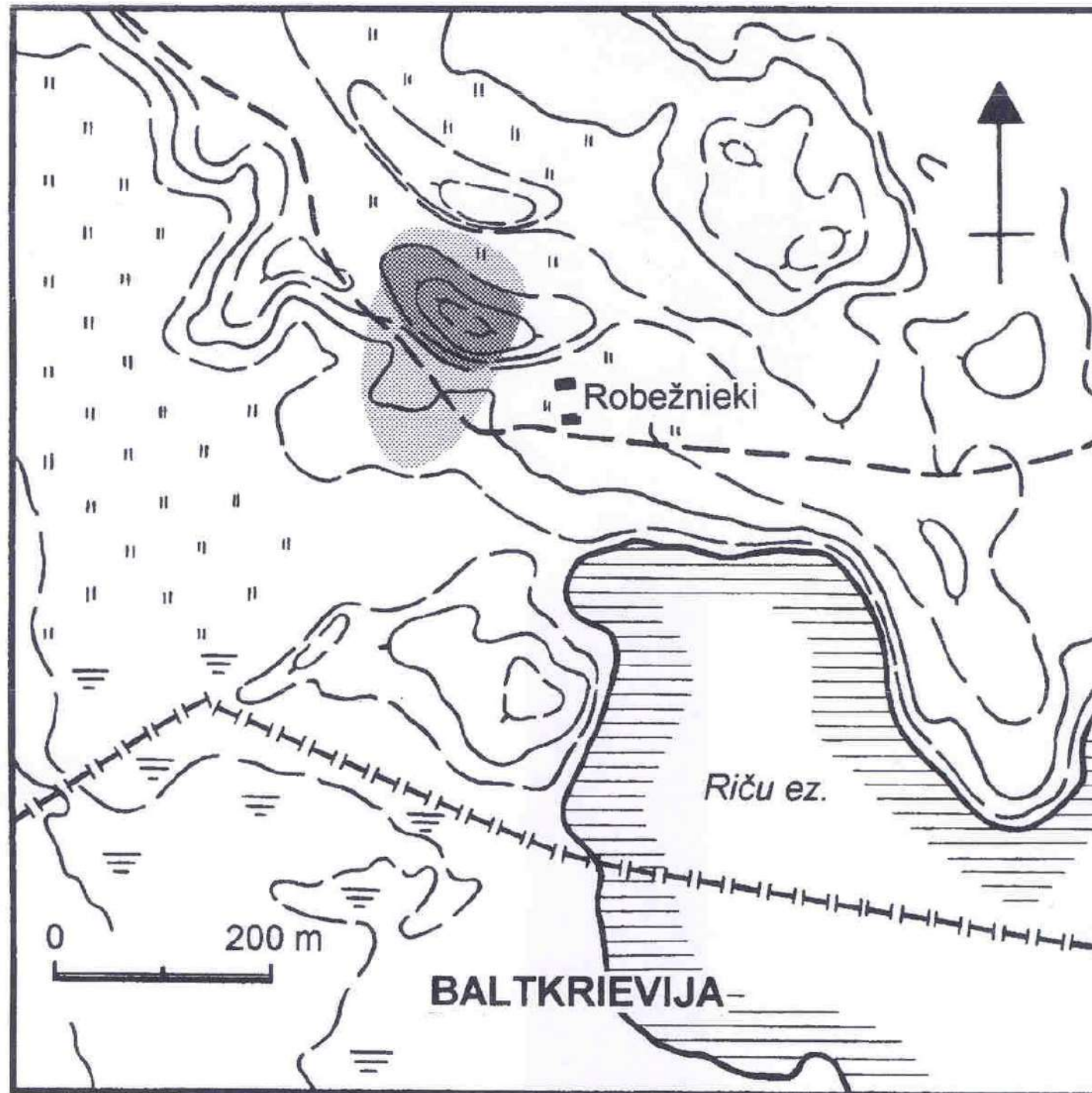

8. att. Augšzemes pilskaļņi. 1 – Seces Altenes pilskaļnis; 2 – Sunākstes Grūbeles kaļnis; 3 – Sunākstes Zilais kaļnis; 4 – Ābeļu Kaupres pilskaļnis; 5 – Aknīstes Susejas pilskaļnis; 6 – Dignājas pilskaļnis; 7 – Saukas pilskaļnis; 8 – Saukas Skosu pilskaļnis; 9 – Rītes Kņāvukaļnis; 10 – Rītes Margaskaļnis; 11 – Rītes Stupeļu kaļnis; 12 – Rubenes Kaldabruņas pilskaļnis; 13 – Sēlpils pilskaļnis; 14 – Sēlpils Babrānu pilskaļnis; 15 – Sēlpils Pormaļu Sudrabaļnis; 16 – Viesītes Kūliņu pilskaļnis; 17 – Viesītes Sēpiņu pilskaļnis; 18 – Viesītes Maiziņu pilskaļnis; 19 – Demenes Robežnieku pilskaļnis; 20 – Eglaines Lašu pilskaļnis; 21 – Kalkūnes Baltkāju pilskaļnis; 22 – Pilskaļnes Palazdiņu pilskaļnis; 23 – Pilskaļnes Zamečkas pilskaļnis; 24 – Dvietes (Kalnišķu) pilskaļnis; 25 – Pilskaļnes Lapsu kaļnis; 26 – Pilskaļnes Rurānu Batarejas kaļnis; 27 – Pilskaļnes Sidrabiņu pilskaļnis; 28 – Pilskaļnes Melnaiskaļnis; 29 – Sventes Kaķiņu pilskaļnis; 30 – Sventes Arāju pilskaļnis; 31 – Sventes Āpšu kaļnis; 32 – Sventes Sudmaļu pilskaļnis; 33 – Sventes Timšānu pilskaļnis; 34 – Tabores Lasiņu pilskaļnis; 35 – Kaplavas Aizvējiņu pilskaļnis; 36 – Kaplavas pilskaļnis.

**Demenes
Robežnieku
pilskalns**

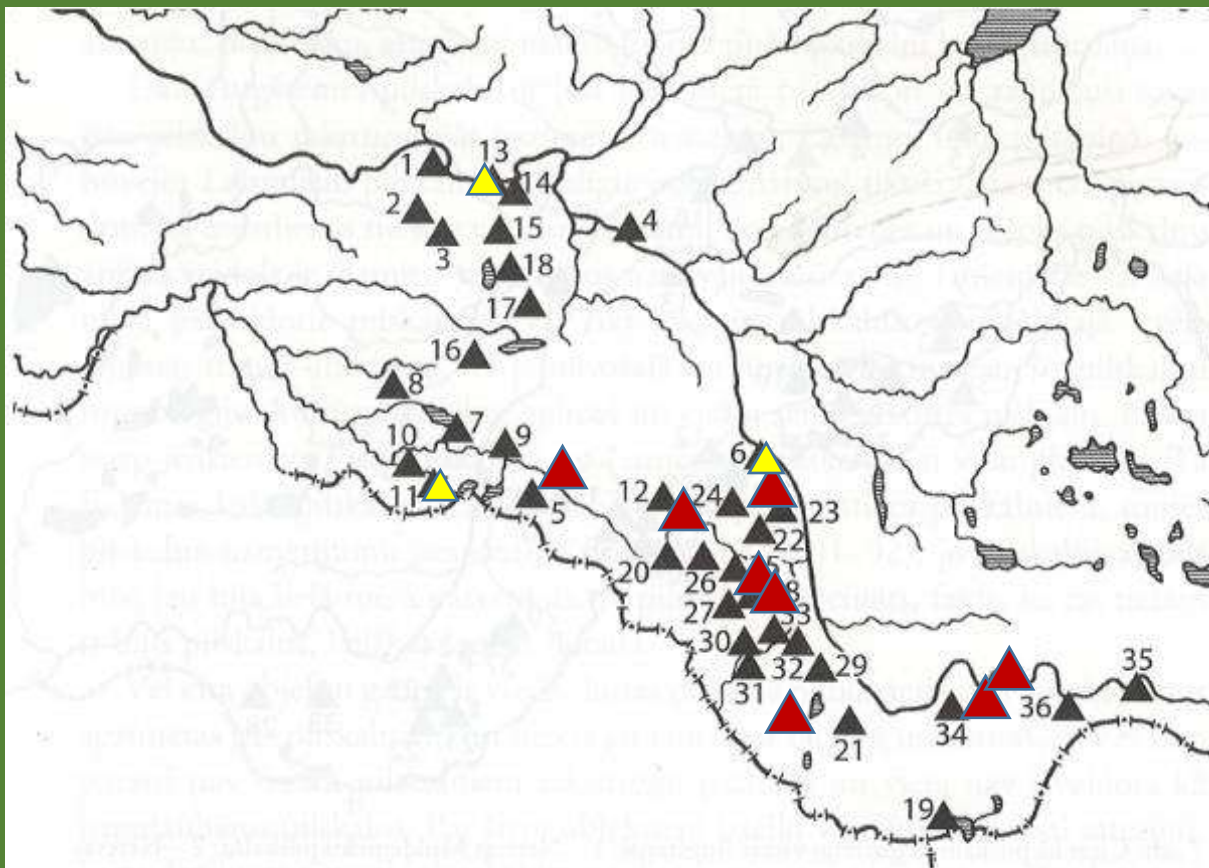

Rites Kņāvu kalns

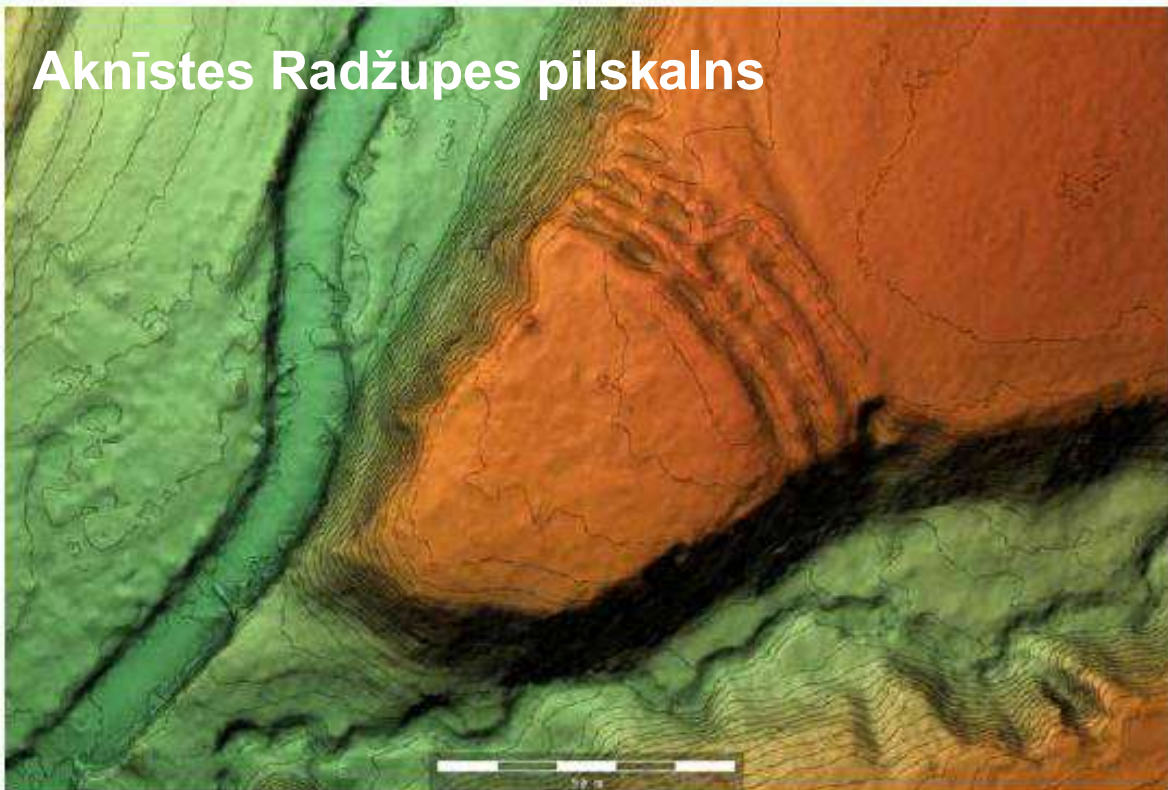

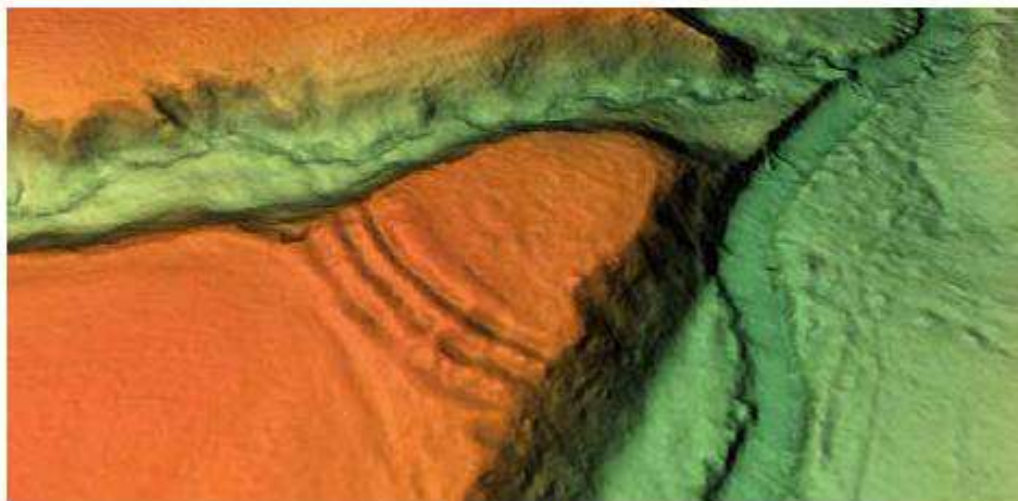
8. att. Augšzemes pilskaļņi. 1 – Seces Altenes pilskaļnis; 2 – Sunākstes Grūbeles kaļnis; 3 – Sunākstes Zilais kaļnis; 4 – Ābeļu Kaupres pilskaļnis; 5 – Aknīstes Susejas pilskaļnis; 6 – Dignājas pilskaļnis; 7 – Saukas pilskaļnis; 8 – Saukas Skosu pilskaļnis; 9 – Rītes Kpāvukaļnis; 10 – Rītes Margaskaļnis; 11 – Rītes Stupeļu kaļnis; 12 – Rubenes Kaldabruņas pilskaļnis; 13 – Sēlpils pilskaļnis; 14 – Sēlpils Babrānu pilskaļnis; 15 – Sēlpils Pormaļu Sudrabaļnis; 16 – Viesītes Kūliņu pilskaļnis; 17 – Viesītes Sērpīņu pilskaļnis; 18 – Viesītes Maiziņu pilskaļnis; 19 – Demenes Robežnieku pilskaļnis; 20 – Eglaines Lašu pilskaļnis; 21 – Kalkūnes Baltkāju pilskaļnis; 22 – Pilskaļnes Palazdiņu pilskaļnis; 23 – Pilskaļnes Zamečkas pilskaļnis; 24 – Dvietes (Kalnišķu) pilskaļnis; 25 – Pilskaļnes Lapsu kaļnis; 26 – Pilskaļnes Rurānu Batarejas kaļnis; 27 – Pilskaļnes Sidrabiņu pilskaļnis; 28 – Pilskaļnes Melnaiskaļnis; 29 – Sventes Kaķīšu pilskaļnis; 30 – Sventes Arāju pilskaļnis; 31 – Sventes Āpšu kaļnis; 32 – Sventes Sudmaļu pilskaļnis; 33 – Sventes Timšānu pilskaļnis; 34 – Tabores Lasiņu pilskaļnis; 35 – Kaplavas Aizvējiņu pilskaļnis; 36 – Kaplavas pilskaļnis.

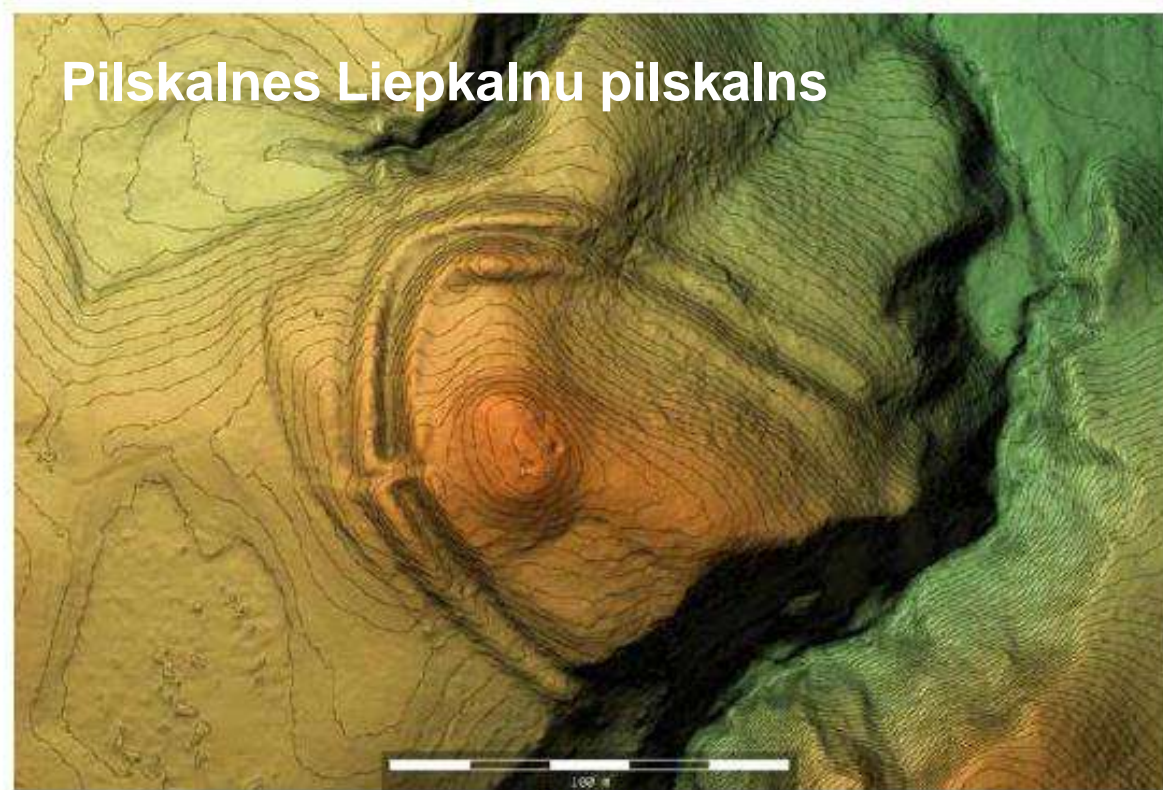
Aknīstes Radžupes pilskalns

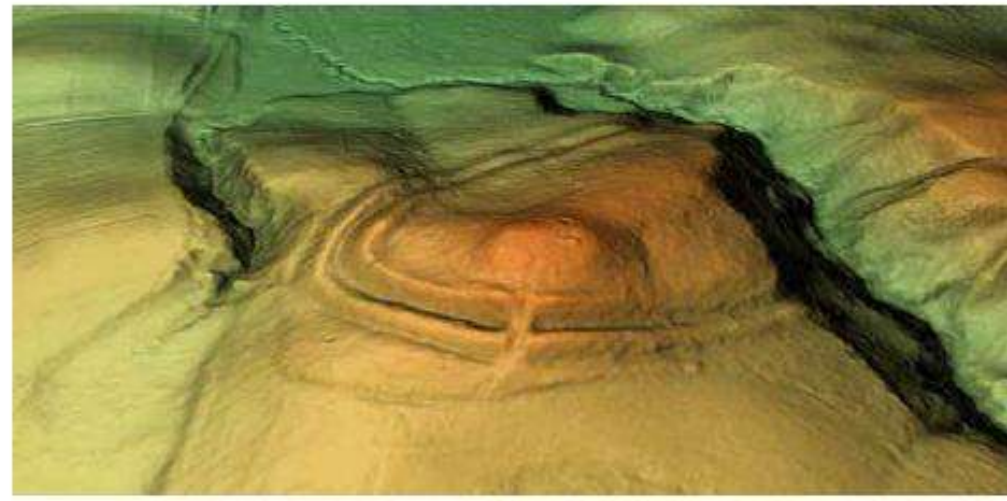
planimetrija

Pilskalnes Liepkalnu pilskalns

planimetrija

CITI OBJEKTI

- Ceraukstes Aužēļu pilskalns
- Daugmales pilskalns
- Rites Stupeļu pilskalns
- Dignājas pilskalns
- Demenes Robežnieku pilskalns
- Sēlpils Pormaļu Sudrabkalns
- Saukas pilskalns
- Kaldabruņas pilskalns
- Pilskalnes Melnais kalns
- Dvietes Zamečkas pilskalns
- Rites Petruku Pilskalns/Užubaļu piliakalnis

JURIS URTĀNS

AUGŠZEMES
PILSKALNI